

Senter for Gerontologi

Rådgivning og undervisning for helsesektoren.

Faglig leder: psykolog Lise Næss. Spesialist i Eldrepsykologi N.P.F.

KURS:

TAKLING AV VANSKELIG ADFERD:

**Med hovedvekt på aldersdemens,
klienter i institusjon
og hjemmebasert omsorg.**

Nye behandlingsmetoder:

Valideringsterapi

Erindringsterapi

Sansestimulering

Foreleser: Spesialpsykolog Lise Næss har bakgrunn som universitetslektor i gerontopsykologi, konsulent og miljøplanlegger i sykehjem og planlegger for Hordaland fylke ved Geriatrik seksjon, Diakonissehjemmets sykehus i Bergen. Hun har i de siste år hatt ansvar for oppbygging av psykogeriatriske utrednings- og behandlingsavdelinger for aldersdemente med vanskelig adferd. Hun er nå fagkonsulent i kvalitetssikring for sykehjem og hjemmetjenester.

Strandgaten 6, 5013 Bergen, tlf. 55900663, mob.90109662, sentergerontologi@online.no,

www.sentergerontologi.no

Foretaksregisteret: NO 958 420 420

ALDERSDEMENS

Nye behandlingsmetoder:

Validering

Reminisensterapi

Sansestimulering

Den aldersdementes opplevelsesverden:

- Hvem er jeg? – Hvor er jeg? – Hva skal jeg? – Hva er klokken?
- Jeg vil hjem til mor.

Symptom: Hukommelsessvikt. Pasienten får nedsatt orienteringsevne med hensyn til tid og sted. Dette gjør pasienten utrygg. Han tenker og handler ikke lenger logisk.

- Du har stjålet pengene mine... - Jeg vil ikke bade; jeg badet i går...
- Kjolen min er ikke skitten... Barbere meg? Nei. Det er ikke nødvendig...

Symptom: Personlighetsforandring. Pasienten kan bli engstelig, aggressiv og mistenksom. Han kan bli deprimert, passiv og slurvet med personlig hygiene. Pasienten kan miste dømmekraften og evnen til å klare daglige gjøremål.

- Jeg må gå hele tiden. De sier jeg vandrer... Bytte på meg?
Hva mener du? Jeg er da ikke våt... Hjelp, nå faller jeg.

Symptom: Nevrologiske forandringer. Pasienten kan bli motorisk urolig, oppleve inkontinens, balansesvikt og parkinsonlignende symptomer.

Taklingsstrategier i hverdagen

Målsetting:

En trygg og harmonisk pasient

En trivelig og interessant arbeidsplass

Pasienten står ved døren og vil hjem til sin mor... Hva skal vi si?

Pasienten sier vi stjeler fra ham... Hva svarer vi?

Pasienten vil ikke bade, pusse tenner, skifte klær eller barbere seg...

Hva skal vi gjøre?

Pasienten vandrer hvileløst i korridoren og spør hele tiden om igjen

om de samme tingene... Hva skal vi si?

Pasienten roper høylydt etter oss i korridoren... Hvordan takler vi?

Pasienten sitter i dagligstuen... bretter på tøyet sitt... river avisene...

kniper på blomstene... rydder og flytter på ting...

Hva sier vi? Hva gjør vi?

Pasienten hører ikke og kan ikke lenger snakke sammenhengende. Han er redd for alt og slår ofte etter oss. Hvordan takler vi?

Nye modeller for samhandling pleier – pasient

**Valideringsterapi
Reminisensterapi
Sansestimulering**

Metodene vises gjennom rollespill

Miljøplanlegging

**Rutiner i sykehjem sett i forhold til vanskelig atferd.
Hvordan kan vi endre rutinene ut fra eksisterende
ressurser? Forslag til løsninger.**

**Felles målsettinger og ny behandlingsfilosofi i praksis:
Kartlegging av mål, delmål og behandlingsstrategi
for den enkelte pasient.**

**Oppbygging av programmer for sansestimulering i sykehjem
og hjemmemiljø.**

**ROS MER, KRITISER MINDRE OG OPPNÅ
RESULTATER**